

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mráky, soudkyně Michaele Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobců: **a) A. S., b) D. P.**, zast. Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 12. 2018, čj. MV-133157-3/OAM-2018, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2019, čj. 22 A 29/2019-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci a) náhradu nákladů řízení ve výši 2 630 Kč do rukou jeho zástupce Mgr. Umara Switata, advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobkyni b) náhradu nákladů řízení ve výši 2 630 Kč do rukou jejího zástupce Mgr. Umara Switata, advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci a) bylo dne 20. 3. 2016 uloženo správní vyhoštění, protože se na území České republiky zdržoval bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu. Dne 19. 3. 2018 podal žalobce a) žádost o vydání nového rozhodnutí, kterým se zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 122 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, protože má trvalý vztah s občankou České republiky [s žalobkyní b)] a žije s ní ve společné domácnosti. Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „policie“) však na základě výsledku žalobců, pobytové kontroly jejich společné domácnosti a po zhodnocení důkazů, které žalobci předložili, dospělo k závěru, že mezi žalobci není trvalý vztah. Protože žalobci nesplnili tuto podmínku pro rozhodování o žádosti o vydání nového rozhodnutí, policie řízení o žádosti zastavila. Žalobci podali proti tomuto rozhodnutí odvolání, které žalovaný zamítl.

[2] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítali, že policie i žalovaný špatně posoudili povahu jejich vztahu, protože policie neprovedla všechny důkazy, které žalobci navrhovali. Žalobce a) ke své žádosti o vydání nového rozhodnutí doložil čestné prohlášení svého přítele a matky žalobkyně b), kteří v nich dosvědčovali, že žalobci spolu žijí v trvalém vztahu, které se podobá manželství, a že plánují společnou budoucnost. Žalobci také navrhli, aby byly tyto osoby vyslechnuty jako svědci. Policie však posoudila jejich prohlášení tak, že nemohou prokázat trvalost vztahu žalobců. Přítele žalobce a) ani matku žalobkyně b) nevyslechla, protože jejich svědecké výpovědi považovala za nadbytečné a nepřínosné. V tomto postupu žalobci shledali zásadní pochybení policie i žalovaného.

[3] Krajský soud se ztotožnil s výhradami žalobců k postupu policie. Konstatoval, že policie měla buď navržené svědky vyslechnout, nebo řádně zdůvodnit, proč je nevyslechne. To se však nestalo. Skutkový stav tak nebyl zjištěn úplně a dostatečně. Krajský soud proto rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítá, že výpovědi svědků, jejichž výslech žalobci navrhovali, již získal z čestných prohlášení přítele žalobce a) a matky žalobkyně b). Výslech svědků by již nemohl přinést žádné hlubší informace o vztahu žalobců, protože tyto osoby měly o vztahu žalobců jen obecné povědomí. Z provedených důkazů naopak vyplynulo, že mezi nimi není trvalý partnerský vztah. Některé důkazy byly navíc značně nevěrohodné: na partnerské dohodě, kterou žalobci předložili, bylo datum 14. 9. 2016, přestože se oba žalobci ve výpovědi shodli na tom, že se poznali nejdříve v prosinci 2016.

[5] Stěžovatel dále považuje za účelové tvrzení žalobců, že žalobkyně b) by bez pomoci svého partnera, žalobce a), byla odkázána na sociální dávky. Žalobkyně b) má totiž dlouhodobé zaměstnání a pravidelný příjem přibližně 18 000 Kč. Žalobci se také neshodovali ve svých výpovědích: žalobkyně b) uvedla, že její partner je bez vyznání, zatímco on tvrdil, že se ho rodina v Alžírsku zřekla, protože konvertoval ke křesťanství. Stěžovatel podotýká, že není běžné, aby člověk žijící v Alžírsku byl bez vyznání. Žalobkyně b) měla také poměrně chabé povědomí o minulosti žalobce a) a jeho rodině. Stěžovatel je proto přesvědčen, že vztah žalobců není možné považovat za trvalý.

[6] Žalobci ve vyjádření ke kasační stížnosti označili stěžovatelovo tvrzení, že výslech svědků by již nepřinesl žádné informace o vztahu žalobců, za pouhou spekulaci. Mají rovněž za to, že nesrovnalosti ve výpovědích týkající se vyznání žalobce a) již vysvětlili: žalobkyně b) chtěla slovy „bez vyznání“ vyjádřit to, že žalobce a) svou víru intenzivně nepraktikuje. Žalobkyně b) trvá i na tom, že ačkoliv vydělává, nestačil by jí výdělek na pokrytí veškerých nákladů.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžejní otázkou tohoto řízení je to, zda správní orgány řádně zjistily skutkový stav, aby mohly posoudit otázku trvalosti vztahu žalobců. Jinými slovy, úkolem NSS je posoudit, zda správní orgány pochybily tím, že nevyslechly svědky, které žalobci navrhovali.

[9] Podle § 122 odst. 7 zákona o pobytu cizinců *vydá policie na žádost cizince, který se po nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění stal občanem jiného členského státu Evropské unie, nové rozhodnutí, kterým zruší rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nebrozí nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví. Obdobně policie postupuje v případě cizince, který se po pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie.*

pokračování

[10] Podle § 15a odst. 2 písm. b) téhož zákona *se za rodinného příslušníka občana Evropské unie považuje též cizinec, který prokáže, že má s občanem Evropské unie (tzn. i s občanem České republiky, srov. § 15a odst. 3) **trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.***

[11] Ze správního spisu vyplynulo, že správní orgány vycházely při posouzení povahy vztahu žalobců z jejich výpovědí, z jejich partnerské dohody, ze společných fotografií, z čestných prohlášení přítele žalobce a) a matky žalobkyně b), z informací získaných při pobytové kontrole a z dalších písemností, které žalobci předložili. Policie i stěžovatel usoudili, že partnerská dohoda byla uzavřena dříve, než se žalobci podle svých tvrzení vůbec poznali. Při pobytové kontrole dále policie zjistila, že si žalobce a) zamkl skříň se svými věcmi, a vyvodila z toho, že žalobce a) chová před žalobkyní b) tajnosti. To podle policie neschází o trvalém vztahu mezi žalobci. Dále nescházely o existenci trvalého vztahu rozpory ve výpovědích žalobců. Například se jejich výpovědi rozcházejí v tom, že podle žalobkyně b) má žalobce a) sedm sester a sedm bratrů, přestože bratry má jen tři, nebo že podle žalobkyně b) je žalobce a) bez vyznání, zatímco on tvrdil, že do České republiky původně přicestoval právě proto, aby zde mohl praktikovat křesťanskou víru. Žalobci se neshodli v otázce dosaženého vzdělání žalobce a) či v měsíci, kdy započal jejich vztah (jejich odpovědi se lišily asi o měsíc). Ve prospěch existence trvalého vztahu mezi žalobci naopak svědčila například čestná prohlášení přítele žalobce a) a matky žalobkyně b) či některá shodná tvrzení žalobců.

[12] NSS souhlasí se stěžovatelem, že ve výpovědích žalobců se nacházejí určité nesrovnalosti. Způsob, jakým se policie a stěžovatel snažili zjistit jejich příčinu (tj. zda šlo o účelová tvrzení, či pouze o nepochopení otázky nebo nedorozumění) a zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností, však nebyl dostatečný. Z rozsudku NSS ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS, plyne, že návrh na provedení důkazu může být odmítnut pouze tehdy, jestliže navrhovaný důkaz nesouvisí s předmětem řízení nebo pokud skutečnost, kterou má důkaz osvědčit či vyvrátit, nesouvisí s předmětem řízení, nebo je-li důkaz nezpůsobilý potvrdit, či vyvrátit, tvrzenou skutečnost, anebo je-li nadbytečný. Výslech autorů čestných prohlášení však nespĺňuje ani jednu z podmínek pro odmítnutí návrhu na provedení důkazu. Návrh totiž nelze bez dalšího odmítnout pouze proto, že navržení svědci mají podle stěžovatele o vztahu žalobců jen zběžné informace. Tento závěr je namístě učinit právě až poté, co proběhne samotný výslech.

[13] Přestože byla čestná prohlášení stručná, po obsahové stránce nedokonalá a podle policie a stěžovatele nestačila k prokázání toho, že mezi žalobci byl trvalý vztah, nic nebránilo tomu, aby byli jejich autoři vyslechnuti jako svědci. Jejich výslech mohl buď podpořit přesvědčení správních orgánů o tom, že mezi žalobci trvalý vztah není, anebo mohl posílit tvrzení žalobců (o tuto možnost je však správní orgány svým postupem ochudily). Nelze tedy jen stroze říci, že by byl výslech svědků nadbytečný (policie a stěžovatel měli k dispozici toliko indicie, nikoliv zcela zjištěný skutkový stav) a nezpůsobilý přispět ke zjištění skutkového stavu.

[14] Není jistě povinností správního orgánu vždy provést veškeré výsledky, jichž se účastník domáhá. Pokud ale účastníci, jejichž společné bydlení bylo prokázáno, v dobré víře (o opaku zatím nic neschází) předkládají písemná prohlášení, ve kterých se jejich blízké osoby vyjadřují o jejich osobním životě, musel by správní orgán argumentovat velmi důkladně, hodlal-li by návrhu na výslech nevyhovět. „Obecnost“ a neobratnost tvrzení, která byla písemným prohlášením vytýkána, může být způsobena právě jen formou (řada lidí neumí psát, a už vůbec ne úřadům), a možnost vyjádřit se k věci ústně by mohla být právě z tohoto důvodu přínosná.

[15] Dalšími dílčími námitkami se NSS výslovně nezabýval, protože nemohly mít žádný vliv na posouzení tohoto procesního pochybení. Nadto NSS poznamenává, že je zapotřebí, aby stěžovatel při dalším zjišťování a posuzování skutkového stavu přistupoval k věci komplexně a aby své závěry řádně a přesvědčivě odůvodnil. NSS totiž souhlasí s žalobci, že některé závěry správních orgánů [například o zamčené skříni či o skutečném vyznání žalobce a)] působí spekulativně. Jiné závěry [například o nesrovnalostech ve výpovědích žalobců týkající se vzdělání či rodiny žalobce a)] by zase zasluhovaly důkladnější odůvodnění.

[16] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel je povinen zaplatit každému z úspěšných žalobců na nákladech řízení částku 2 630 Kč, odpovídající odměně za jeden úkon právní služby učiněný advokátem společně za dvě zastoupené osoby [(1-0,2)*3100=2 480 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu] a s ním spojené paušální náhradě hotových výdajů [300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu], z níž každému z žalobců náleží polovina (tj. 150 Kč). Celkem tak náklady řízení každého z žalobců činí 2 630 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu